

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. I.

Fylke: Aust-Agder.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Østre Moland.

Emne: Ård og plog.

Bygdelag: " "

Oppskr. av: Jens Brekka.

Gard: Østre Brekka

(adresse): Østre Moland pr. Arendal

G.nr. 2. Br.nr. 6.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
og i samraad med Nils L. Voie, Bønde f. 1892.

SVAR

Sp. I. Bare plog.

" 2. Ård er ikke kjendt her og har ikke veret i bruk
saa langt tilbake i tiden som frasagn gaar. Ved sikkert
at plog var i bruk i 1750 aarene.

Sp. 3-4-5 Bortfalder. 6. Skøkler kaldes "Skøglør"

Sp. 7-8-9-10-11-12. Kan ikke besvares.

Sp. 13. Ja. I 1850 aarene. Enkelte bygdesmeder var mere
ørvne til at lage ploge og solgte derfor plogene i
andre bygdelag. Prisen paa plogene kjendes ikke.Sp. 14 Det var plog nr. 8. men den hadde styre som nr. 13.
og den hadde ristill. Navnet Grindplog er ukjendt.
Veltefjøla var flad og var av tre med jernbeslag i for-
enden. Av tre og jernbeslaat var ogsaa "skjeret" (saalen)Sp. 15. Til at renske veltefjøla brugtes en "plaustikke"
av tre, helst eig eller ask. Den hang paa styret i en
lerstropp. Sp. 16. Til den side veltefjøla var.Sp. 17. En liden trekless fremmest paa plogaasen paa den
side veltefjøla var, den kaldtes for "labb"

Sp. 18. Nei. Bare til høire.

Sp. 19. Ca. 4 tommer. Dybden regulertes med en trekless
fremmest paa plogaasen. Den hed "Djublabb."

Sp. 20. Der var ristill bestandig.

Sp. 21. Kjender ikke til at saadanne ploge har veret
i bruk. Det maa i saa fald veret langt tilbake i tiden.Sp. 22. Ingen serskilt slede. Plogen kjørtes paa en
tremeislede (kølvedslede).Sp. 23. Falkenstenplogen eller Jarlsbergplogen med dobbelt
styre var ikke i bruk her. De gamle jernploge som

bygdesmedene lavet hadde et styre.

Min far fortalte at han i 1860 pløide før en husmand som vilde at far skulde bruge en gammel treplog han hadde. Far pløiet da med treplogen. Den var let at styre og veltet torven fint, men den gik meget forgrunndt, mente far.

Plogaasen blir aldrig kalt ardaasen.

Ard udtales "ard", plog udtales "plau"

Om ordet ard er hankjøn i bygðemaaliet ved jeg ikke. da baade gjenstanden og ordet er ubrugelige.

1417

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING